

REPRESENTANTFORSLAG OM Å BE REGJERINGEN UTREDE ALTERNATIVET «NY FRAMTID FOR NATIONALTHEATRET» GRUNDIGERE

HØRINGSINNSPILL

Til: Stortingets familie- og kulturkomité

Dato: 28.09.26

Norsk teater- og orkesterforening (NTO) er en interesse- og arbeidsgiverorganisasjon for profesjonelle, offentlig støttede virksomheter innen musikk og scenekunst. NTO's [52 medlemsvirksomheter](#) er blant de fremste produsentene og formidlerne av levende musikk og scenekunst, og foreningen representerer en omfattende infrastruktur av forskjelligartede virksomheter. Medlemmene består av programmerende og produserende teatre, scener, orkestre, musikkensembler og kor, samt andre virksomheter med annen særlig tilknytning til bransjen.

Vi viser til [representantforslag 276 S \(2025-2026\)](#) fra Senterpartiet om å be regjeringen utrede alternativet «Ny framtid for Nationaltheatret» grundigere. Nedenfor følger høringsinnspill fra Norsk teater- og orkesterforening.

FREMDRIFTEN MÅ OPPRETTHOLDES

Rehabiliteringen og moderniseringen av Nationaltheatret er et nasjonalt løft for hele scenekunsten og kulturlivet i Norge. Prosjektet har vært utredet grundig over mange år, og er nå inne i et godt spor. Regjeringens beslutning om å gå videre med minimumsløsningen, som er den anbefalte løsningen i [kvalitetssikringsrapporten](#), er en milepæl.

Løsningen innebærer rehabilitering av dagens bygning, og etablering av scenefasiliteter som ivaretar teaterdriften under byggeperioden, og som senere vil være permanente bispener (hub). Statsbygg er nå i gang med å vurdere sentrumsnære lokasjoner for teaterhuben.

Den valgte løsningen er et godt alternativ som dekker teaterets behov både når det gjelder produksjon, kontorfunksjoner og formidling til publikum, og gir oss et teaterhus for fremtiden. Sammenlignet med tidligere mer offensive løsninger, er dette likevel en nedskalert løsning som i større grad aksepterer dagens begrensninger for å redusere kostnader og gjennomføringsrisiko.

En samlet ledelse ved teateret og tillitsvalgte stiller seg bak minimumsløsningen, og en samlet bransje av musikk- og scenekunstinstitusjoner over hele landet slutter opp om Nationaltheatret i denne saken.

Det er avgjørende at Stortinget bidrar til god fremdrift og forholder seg til de beslutningene som allerede er tatt på et solid kunnskapsgrunnlag.

En forsinkelse av prosessen vil kunne føre til at gode tomtealternativer for teaterhuben forsvinner som mulige løsninger, og medføre unødvendige kostnader til å utrede et prosjekt som ikke tilfredsstiller teaterets behov.

Vi ber derfor om at Stortinget avviser representantforslaget, og bidrar til god fremdrift basert på det valgte minimumsalternativet.

TILFREDSSTILLER IKKE TEATERETS BEHOV

«Ny framtid for Nationaltheatret» (Ny framtid) skiller seg vesentlig fra den anbefalte minimumsløsningen som regjeringen har valgt.

Vi vet allerede at Ny framtid:

- Ikke tilfredsstillende de kravene til funksjonalitet som regjeringen har lagt til grunn for valget av minimumsløsningen
- Innebærer stor usikkerhet knyttet til innplassering av funksjoner i teaterbygningen, regulering, tekniske løsninger, kostnader og fremdrift, jf. kvalitetssikringsrapporten.
- Mangler en reell og bærekraftig løsning for teaterets drift gjennom rehabiliteringsperioden

Det første og siste punktet er utdypet nedenfor og i vedlagte tabell, hvor Nationaltheatret sammenligner minimumsløsningen og Ny framtid.

Funksjonalitet og arealbehov

Regjeringen har valgt en løsning med rehabilitering av den gamle teaterbygningen med oppgraderte byggetekniske anlegg, universell utforming og antikvarisk rehabilitering. Hovedscenen oppgraderes likevel ikke til full funksjonalitet. Årsaken til det er at en slik oppgradering ville ha utløst et refundamenteringsbehov for hele bygningen som anses for kostbart og har for stor gjennomføringsrisiko.

For å få plass til de nødvendige rehabiliteringstiltakene må en rekke funksjoner flyttes ut av den gamle teaterbygningen. Dette omfatter bisenene, dagens Amfiscene og Malersal, produksjons- og kontorfunksjoner, og etablering av et tilstrekkelig antall prøvesaler.

Det er lagt til grunn at bisenene som skal erstatte Amfiscenen og Malersalen skal være fullverdige scener med moderne utforming og funksjonalitet, som en kompensasjon for at det ikke er mulig å oppgradere hovedscenen i den gamle teaterbygningen.

Samlet er det behov for å løse et romprogram for biscener, prøvesaler, samt produksjons- og kontorfunksjoner på ca. 11.000 m² BTA. I den valgte minimumsløsningen skal dette løses ved at man bygger et nytt teaterhus (hub) for disse funksjonene i nærhet til et kollektivt knutepunkt ved eller innenfor Ring 3.

Ny framtids forslag er i stedet et tilbygg i vest på kun ca. 3-3.500 m² BTA, altså en arealtilførsel som er mindre enn en tredjedel av den valgte minimumsløsningen. Det er ikke riktig at Ny framtid innenfor disse rammene tilfredsstillende teaterets behov eller de kravene som regjeringen har lagt til grunn for valget av minimumsalternativet.

For eksempel er tre prøvesaler i minimumsalternativet byttet ut med én. Scenene er mindre funksjonelle med mer krevende logistikk, og den samlede publikumskapasiteten er redusert med om lag 300. Universell utforming er ikke løst for ansatte og kun delvis for publikum, og det er ikke plass til formidlingslokaler slik som i minimumsalternativet.

I tillegg må produksjons- og kontorlokaler i stor grad leies eksternt. Det medfører ikke bare leiekostnader, men også mindre effektiv drift og samhandling fordi de ansatte og ulike funksjoner blir spredt på flere lokasjoner.

Teaterets drift i rehabiliteringsperioden

En avgjørende forutsetning for regjeringens valg har vært at løsningen må omfatte en reell og bærekraftig løsning for teaterets drift gjennom rehabiliteringsperioden. Nationaltheatret skal være i stand til å opprettholde driften slik at publikum får et tilnærmet tilsvarende teatertilbud som i dag, og slik at man ivaretar den brede og omfattende faglige kompetansen teateret besitter.

I minimumsalternativet er dette løst ved at man først bygger det nye teaterhuset med scenefasiliteter som ivaretar teaterdriften under rehabiliteringen av den gamle teaterbygningen, og som senere vil være permanente bispesener. Dermed unngår man også å måtte bygge en kostbar midlertidig hovedscene for bruk i rehabiliteringsperioden. En slik scene har det dessuten vist seg svært vanskelig å finne lokalisering for.

For å sikre at teateret ikke forfaller ytterligere frem til rehabiliteringen kan starte, er det gjennomført omfattende sikringsarbeider.

I Ny framtid er ikke behovet for kontinuerlig drift løst. Et halvt tiår uten et fast tilholdssted vil for Nationaltheatret gi uopprettelige konsekvenser for så vel den kunstneriske aktiviteten som kvaliteten, men også bety en kompetanseflukt som rammer hele kulturlivet og infrastrukturen for produksjon og formidling av scenekunst i Norge.

Vennlig hilsen

Norsk teater- og orkesterforening

Elisabeth Egseth Hansen
styrets nestleder

Morten Gjeltén
direktør

Vedlegg: **Nationaltheatrets sammenligning mellom den valgte minimumsløsningen og Ny framtid.**

Minimumsløsningen	Ny framtid
Arealprogram tilfører et areal på 11.000 kvm	Tilfører et areal på 3-3.5000 kvm
Hovedscene – funksjonell med forbedret logistikk i nærfunksjonene og for innlast	Hovedscene med en mer kompleks logistikk
Tre prøvesaler	En prøvesal
Scene 2 – proseniumscene med snorloft og plass til 3-400	En mer funksjonell Malersal med plass til 120 til 150 publikummere
Scene 3 – blackbox med plass til ca 125	Et mindre scenerom der Amfiscenen er i dag – størrelse ca 175kvm mot dagens 350kvm gir rom for ca 60
Funksjonell logistikk for alle scenene	Bedre logistikk for Malersalen på bekostning av nærfunksjoner og logistikk for Hovedscenen
Moderne publikumsfasiliteter med tilfredsstillende toalettkapasitet	Publikumsområdene som i dag. Noe forbedret toalettkapasitet.
Formidlingslokaler både på JDP og i hub	Ikke formidlingsarealer
Enklere sirkulasjon både mht produksjon og publikum med gode heisløsninger (universell utforming).	Komplisert ift publikumssirkulasjon og dermed tungvint mht service.
Produksjons- og kontorfunksjoner ivaretas	Produksjons- og kontorfunksjoner må i stor grad leies. Et eget leieprosjekt kommer i tillegg
Universell utforming for publikum	Universell utforming for publikum delvis løst, men svært sårbare løsninger med et begrenset antall heiser
Universell utforming for teaterets medarbeidere	Universell utforming for teaterets medarbeidere – ikke løst
Behovet for kontinuerlig drift ivaretatt	Behovet for kontinuerlig drift er ikke ivaretatt